

Nordisk Redegørelse 2017

(Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde).

Forelæggelsesnotat

Det er i morgen den 27. oktober årsdagen for den koalitionsaftale, der danner grundlaget for mit virke som Naalakkersuisuts repræsentant i Nordisk Ministerråd, og jeg har med glæde konstateret, at jeg deler interessen for denne del af vores udenrigspolitik med mine kolleger i Naalakkersuisut. Det viser den over 50 siders lange redegørelse, som vi har til debat her i dag.

Arbejdet i Nordisk Ministerråd har gennem de seneste år undergået en stor ændring frem mod flere politiske drøftelser ved ministermøderne. Det har ikke gjort det faglige samarbejde mindre i de enkelte ministerråd. For vores vedkommende har det betydet meget for deltagelsen, at vi nu har fået mulighed for at få tolkning på ved ministermøderne. Det har stor betydning for dialogen med vore norske og svenske kolleger.

På samarbejdsministrenes sommermøde i Norge, der fandt sted umiddelbart efter tsunamien i Nugaatsiaq, var det også dejligt at møde den støtte og solidaritet, der kom til udtryk fra alle i Nordisk Ministerråd.

Samarbejdsministrene har jo traditionelt en del sager, som de forelægger for Nordisk Råd på sessionen. Der er særligt tre punkter, som jeg vil fremhæve.

Det første er ministerrådsforslaget om det nye arktiske samarbejdsprogram for perioden 2018 – 2022. Det andet er redegørelsen om børn og unge, og endelig er der ministerrådets opfølgning på FNs 2030 mål for bæredygtig udvikling, som består af 17 verdensmål.

Målene handler bla. om hvordan vi sikrer vores borgere et godt liv i frihed, med arbejde under sunde forhold med sunde boliger, et sundt fødegrundlag og et godt helbred i et miljø uden farlige giftstoffer. Herunder er ytringsfrihed, ligestilling og et demokratisk samfund uden korrupsion og med en sund udnyttelse af ressourcer, som jorden kan give os, også en vigtig del af verdensmålene.

Vi kan anvende det nordiske samarbejde til at øve indflydelse på hvordan vi arbejder frem mod dette i det nordiske samarbejde og så kan vi bruge dialogen i Norden som inspiration til det arbejde vi skal gøre hjemme hos os selv.

Allerede i februar afholdt nordisk ministerrådssekretariat i samarbejde med Selvstyrets udenrigsafdeling et velbesøgt møde i Nuuk, hvor folk fra foreninger, organisationer, selvstyret og universitetet diskuterede mulige temaer for det kommende program. Dette medvirkede til det program, der nu forelægges Nordisk Råd. Programmet har 4 kerneområder. Det handler om den arktiske befolknings **sociale** forhold, **miljømæssige** og **økonomiske** forhold med udgangspunkt i den arktiske **kultur**. Som noget nyt indeholder programmets enkelte afsnit klare henvisninger til, hvilke dele af FNs 17 bæredygtighedsmål for 2030, som man skal arbejde med under det pågældende afsnit i programmet.

Det arktiske samarbejdsprogram i Nordisk Ministerråd gør det muligt for os at drøfte arktiske spørgsmål i alle ministerråd. Erfaringen fra dette viser, at sager, som Norden har forberedt sammen, har gode chancer for at præge Arktisk Råds arbejdet.

Samtidig er mulighederne for projekter med deltagelse af grønlandske organisationer, uddannelsesinstitutioner med videre meget store, og jeg håber, at der på den måde kan skabes mange gode resultater i den kommende programperiode. Både for os her i Grønland, men også for vores venner i andre dele af Arktis.

På den kommende session fremlægges også ministerrådets ”Generation 2030”, som er det nordiske program for gennemførelsen af FNs 2030 mål. Dette program viser, hvad man vil satse på at arbejde sammen om i Norden. Det kan også virke som inspiration til det arbejde, som vi hver især skal gøre hjemme i vores egne lande.

Et andet område, som vi kan forvente vil få stigende betydning i det nordiske samarbejde, er arbejdet med at få afskaffet uønskede grænsehindringer. Og så skal man samtidig forebygge, at der opstår nye.

Generalsekretæren skal på statsministrenes nordiske møde i Helsingfors i forbindelse med sessionen aflægge en rapport om, hvordan han ser mulighederne for i praksis at inddrage arbejdsmarkedets parter i afskaffelse af de grænsehindringer, som knytter sig til et bestemt fag eller en bestemt branche. Grænsehindringer, som modvirker, at der kan udvikle sig et frit marked i Norden.

Der er i Grønland opbygget et netværk omkring Hallo Norden i NAPA, så jeg mener, at vi er godt forberedt til at bringe de problemer frem, der måtte vise sig. Herefter vil der så blive truffet beslutning om, hvad der skal gøres.

Som det vil huskes, var den regeringsomdannelse, som fandt sted her i landet for et år side, årsagen til, at Naalakkersuisut ikke var repræsenteret på Nordisk Råds session i København. Her fremlagde Færøerne deres ansøgning om fuldt og helt medlemskab af Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd. Ansøgningen blev som bekendt afvist af Danmark og de store nordiske lande, men Danmark tilkendegav, at man ville arbejde sammen med Færøerne på et dokument, der på en anden måde kunne komme Færøerne i møde indenfor rammen af Grundloven og de eksisterende Helsingforsaftaler.

I maj var jeg sammen med min ålandske kollega inviteret til Færøerne af min færøske samarbejdsministerkollega, og her håbede jeg, at vi kunne få nye oplysninger om, hvad vi konkret kunne forvente fra dansk - færøsk side. Men det viste sig, at der ikke var nyt i sagen, og heller ikke min danske kollega Karen Ellemanns besøg her i Nuuk i august kunne bringe nogen afklaring af, hvad vi kan vente os i denne sag, men måske vil vi høre nyt på sessionen i næste uge.

På sessionen har jeg påtaget mig – på vegne af mine samarbejdsministerkolleger – at fremlægge en redegørelse om Nordisk Ministerråds arbejde med børn og unge strategien. Redegørelsen beskriver arbejdet i den første periode af strategien, som startede i 2016. Strategien gælder til 2022.

Redegørelsen handler om alle de aktiviteter i relation til børn og unge, som foregår i de forskellige fagministerråd. Disse aktiviteter skal støtte det arbejde, som Samarbejdsministrene udfører gennem NORDBUK (Nordisk Børne- og Ungdomskomiteé), således at den generelle strategi virkeliggøres.

Jeg vil slutte min fremlæggelse af Naalakkersuisuts Nordiske Redegørelse ved at fremhæve en sag fra mit eget område – sundhedsområdet. Sagen viser, hvor vigtigt det nordiske samarbejde er for vores borgere.

Som det er beskrevet i redegørelsen, vil der komme nye regler for mærkning af medicin. Det er noget, som man også arbejder på i EU-regi, og i EU/EØS skal alle nordiske lande jo følge de regler, man kommer frem til, da de er en del af det indre marked. Nye regler kan også give store problemer for Island og Færøerne. Her bruger vi vores deltagelse i det nordiske

samarbejde til at skabe nordiske løsninger, som er nationalt brugbare, og som kan blive en del af de fremtidige løsninger i EU.

Med disse ord ser jeg frem til en god drøftelse her i salen i dag.